

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.II.30.243/2020/10. szám

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú eljárásban a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség (eljáró ügyész: dr. Kárpáti Csaba főügyészségi csoportvezető ügyész), a fellebbezési eljárásban a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség (eljáró ügyész: Takácsné dr. Diófási Ágnes címzetes legfőbb ügyészségi ügyész) által képviselt Ügyész felperesnek – a dr. Murvay Gábor ügyvéd (Helység2/5, cím) által képviselt alperes neve (Helység1/3, cím) alperes ellen változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 11.G.40.089/2020/11-I. számú ítélete ellen az alperes által 12. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy mellőzi az alperes kötelezését kereseti illeték megfizetésére az állam részére.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az alperest a Nyíregyházi Törvényszék 1998. január 5-én kelt és február 4-én jogerőre emelkedett Pka...../19.../4. számú végzésével vette nyilvántartásba. A nyilvántartásba vétel alapjául szolgáló 19...-án kelt alapító okiratban az alapító az alapítvány célját, célkitűzéseit, a létesítő okirat 4. pontjában az alábbiak szerint fogalmazta meg:

„Az alapítvány célja: Az A. G. Egyházközség és a Ny-O. G. Egyházközség keretein belül, illetve szellemi támogatása mellett az Észak-alföldi, az Észak-magyarországi és a határon túli családok, hátrányos helyzetű fiatalok és idősek segítése és képzése, valamint a görögkatolikus épített és szellemi értékek védelme, terjesztése, kiemelten A-ban és Helység1/3-on.

Az alapítvány szeretné felkarolni a fiatalokat – az óvodás kortól kezdve – az idősekig, a szociálisan rászorulókat. A gyermekek számára óvodai oktatást, a fiatalok részére táborozási és képzési lehetőséget biztosítani, az időseknek klubot működtetni.

A célok elérése érdekében az alapítvány működésének irányai:

- óvoda létrehozása Helység2/5 vonzáskörzetében,
- ifjúsági üdülő- és képzési centrum építése,
- közösségi ház, könyvtár tárgyi feltételeinek biztosítása,
- gyermektábor, ifjúsági- és nyugdíjas klub feltételeinek biztosítása,
- uniós tapasztalatszerzés és konferenciaszervezés lebonyolítása,
- határokon átvívelő tudományos, kulturális és vállalkozási ismeretterjesztő és csereprogramok lebonyolítása,
- a fent említett tevékenységekhez szükséges épületek építése és karbantartása,
- A., P. u. ... szám alatti műemlék jellegű és Helység1/3, V. u. ... szám alatti görögkatolikus egyházi ingatlanok felújítása és karbantartása.”

[2] 2020. március 4-én az alapító az alapítvány létesítő okirata 4. pontját – az előzőekben idézett célok, célkitűzések változatlanul hagyása mellett – kiegészítette az alábbiak szerint egy új bekezdéssel: „Gyermekek és az ifjúság környezettudatos nevelése, részükre oktatóprogramok, gyakorlatok, tanulmányutak szervezése. Ugyanezen korcsoport bevonása a helyi és a megyei klímastratégia alkotásába. Klímavédelmi célok érdekében online és hagyományos vetélkedők, versenyek, táborok, interaktív programok lebonyolítása. Aktív részvétel az általános és középiskolai tanórákon belüli és kívüli klímatudatos nevelésben.”

[3] Az alapító kérelmet terjesztett elő az alapítványok nyilvántartását vezető bíróságnál a létesítő okirat módosítása időpontjának nyilvántartásba vétele iránt.

[4] A Nyíregyházi Törvényszék 2020. április 3-án meghozott és aznap jogerőre emelkedett végzésében a kérelemnek megfelelően a korábbi adatok egyidejű törlése mellett elrendelte az alapító okirat módosítása időpontjaként 2020. március 4-i dátum nyilvántartásba vételét.

[5] A felperes keresetében kérte a változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezését és a jogerős ítélet megküldését a nyilvántartást vezető bíróság részére. Álláspontja szerint az alapító az alapítvány célját módosította 2020. március 4-én, ám ez a Ptk. 3:393. § (1) bekezdése értelmében semmis. A nyilvántartást vezető bíróságnak e jogszabálysértést az eljárása során észlelnie kellett volna, s erre figyelemmel a változásbejegyzés iránti kérelemnek nem adhatott volna helyt. Mivel az alapító okirat módosítása keltének időpontját nyilvántartásba vette, e határozata a közérdek sérelmét valósítja meg, melyre figyelemmel a változásbejegyzést elrendelő végzést a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (Cnytv.) 46/A. § (8) bekezdése alapján hatályon kívül kell helyezni.

[6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes költségben való marasztalását kérte. Azzal érvelt, hogy az alapító a létesítő okirat 2020. március 4-i módosításakor nem az alapítvány céljait módosította, csupán a cél megvalósítása érdekében kifejtendő működési irányokat egészítette ki. Véleménye szerint ezt igazolja, hogy a változásbejegyzés iránti kérelmet nem az alapítvány céljának módosítása során alkalmazandó „D1”, hanem „PK-102V” mintájú nyomtatványon terjesztette elő. Úgy vélte, hogy az alapítvány tevékenységének bővítése nem jogellenes.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében a Nyíregyházi Törvényszék Pk...../19.../47. számú végzését, illetve „az alapító okirat módosításának időpontja 2020. március 4.” adatot hatályon kívül helyezte és megkeresni rendelte a Nyíregyházi Törvényszéket az érintett adat törlése végett. Kötelezte az alperest, hogy az államnak fizessen meg 36 000 forint feljegyzett kereseti illetéket.

A határozata indokolásában kifejtette, hogy a Cnytv. 91. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az alapítvány kötelező nyilvántartási adata a létesítő okirata módosításának az időpontja. Az ügyészt a Cnytv. értelmében akkor illeti meg a perindítás joga, ha keresetét a közérdek sérelmére alapítja és e közérdek sérelmének fennálltát valószínűsíti. Az adott esetben a közérdek sérelme megvalósul azzal, hogy az alapító az alapítvány célját a Ptk. 3:393. § (1) bekezdésében írtakat megsértve módosította. Az eredeti alapító okiratban ugyanis környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenység az alapítvány céljai között nem szerepel, s a környezettudatos nevelés, helyi és megyei klímastratégia megalkotása, valamint a klímavédelmi célok még az alapítvány működési irányzatai között sem voltak megjelölve. A gyermekek és az ifjúság környezettudatos nevelése, oktatóprogramok, gyakorlatok, tanulmányutak szervezése, bevonásuk a klímastratégia alkotásába, klímavédelmi célokkal összefüggő vetélkedők, versenyek, táborok, interaktív programok lebonyolítása, a klímatudatos nevelésben való részvétel nem az eredeti célokhoz kötődő, azok

megvalósulásához szükséges, hanem azokon túlmutató, az eredeti kulturális, nevelési célt meghaladó új, a környezetvédelem körébe tartozó klímavédelmi célok érdekében kifejtendő tevékenységek. Ezek alapján megállapította, hogy függetlenül a változásbejegyzés iránti kérelem előterjesztésére használt nyomtatvány fajtájától, a kérelem tartalma alapján az alapító okiratban eredetileg meghatározott célokat egészítette ki, anélkül, hogy a szervezet a korábbi célját megvalósította volna, vagy korábbi céljának megvalósítása lehetetlenné vált volna. A változásbejegyzési eljárás során eljáró bíróság azonban nem észlelte, hogy a kérelem az alapítványi célok módosításának bejegyzésére irányul, a Ptk. 3:393. § (1) bekezdésében írt feltételek megléte nélkül, s mivel a jogszabálysértés másként nem küszöbölhető ki, ezért a nyilvántartást vezető bíróság végzését hatályon kívül kellett helyezni.

A felperes illetékmentessége folytán feljegyzett kereseti illeték megfizetésére a Pp. 102. § (1) bekezdése, illetve 83. §-ának (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte.

[8] Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte a törvényszék határozatának megváltoztatását, a kereset elutasítását. Fenntartotta az érdemi ellenkérelmében kifejtett álláspontját, s ismételten hangsúlyozta, hogy az alapító nem az alapítvány céljait módosította, amit igazol a változásbejegyzés iránti eljárásban előterjesztett kérelem nyomtatvány fajtája is.

[9] A felperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta, annak helytálló indokaira figyelemmel.

[10] Az ítéltábla a fellebbezést alaptalannak találta.

[11] Az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, abból helyes következtetéseket levonva, megalapozott döntést hozott, melynek indokaival is egyetért a másodfokú bíróság.

A Ptk. 3:393. § (1) bekezdése szerint semmis az alapító okiratban az alapítvány céljának módosítása, kivéve, ha az alapítvány a célját megvalósította vagy a cél elérése lehetetlenné vált és az új cél megvalósítására az alapítvány elegendő vagyonnal rendelkezik.

Az adott esetben az alapító az alapítvány létesítő okiratában olyan általános, folyamatos tevékenységet határozott meg az alapítvány céljaként, melynek megvalósulása egy időpontban, illetve lehetetlenné válása fogalmilag kizárt. Ennek hiányában pedig az alapítvány céljainak módosítása a Ptk. felhívott rendelkezése értelmében semmis.

[12] Az ítéltábla egyetért a törvényszék ítéletében kifejtett állásponttal, mely szerint az adott esetben az alapító a törvényi tilalom ellenére az alapítvány céljait módosította. Az eredeti létesítő okiratban meghatározott alapítványi cél ugyanis nevelési, kulturális jellegű volt, s az alapító e célok megvalósítása érdekében kifejtendő tevékenységeket, működési irányokat, programokat foglalmazott meg. Ehhez képest a létesítő okirat 2020. március 4-i módosításakor a 4. pont olyan bekezdéssel egészült ki, amely környezettudatossággal, klímavédelemmel kapcsolatos, ám e fogalmak az eredeti alapítványi céllal semmilyen összefüggésben nem állnak, a létesítő okirat módosításakor beiktatott bekezdés kizárólag úgy értelmezhető, hogy azzal az alapító az alapítványnak új célokat foglalmazott meg. Annak, hogy a változásbejegyzés iránti kérelmet milyen nyomtatványon terjesztette elő a kérelmező, illetve, hogy az alapító okirat szerkezeti felépítésében hová helyezték el az alapítvány új céljait, a per elbírálása szempontjából nincsen jelentősége, ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helytállóan rámutatott. A létesítő okirat 4. pontjának kiegészítésével az alapító az alapítvány részére új célokat határozott meg, ez pedig a Ptk. feltételeinek hiányában törvénysértő volt, e törvénysértő jelleget a nyilvántartást vezető bíróságnak a változásbejegyzési kérelem elbírálásakor észlelnie kellett volna, ennek hiányában pedig a jogszabályi felhatalmazás alapján pert indító ügyész keresetének helyt adó ítélet hozatalával lehetett csak kiküszöbölni a törvénysértő állapotot.

[13] Erre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete keresetnek helyt adó rendelkezését a Pp. 383. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[14] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés f) pontja értelmében az alapítványt illetékmentesség illeti meg, ám csak abban az esetben, ha nyilatkozatot tesz arról, hogy az eljárás megindítását megelőző adóévben folytatott vállalkozási tevékenységéből származó jövedelme után társasági adófizetési kötelezettsége nem keletkezett (Itv. 5. § (2) bekezdés). E nyilatkozatot az alperes a fellebbezési eljárás során megtette, erre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest illeték megfizetésére kötelező rendelkezését a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és mellőzte az alperes kötelezését a kereseti illeték megfizetésére.

[15] A fellebbezés eredménytelennek bizonyult, a felperesnek azonban az eljárással felszámított költsége nem merült fel, ezért arról nem kellett rendelkezni. Az előzőekben írtak szerint az alperes illetékmentes, ezért a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli az Itv. 4. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel.

[16] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

Debrecen, 2021. január 12.

Dr. Veszprémy Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró